

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio sexta. Vtrum virtute duina corpus gloriosum possit esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

esse per aliquam qualitatem inhaerentem, quia actus cuiuscumque qualitatis siue naturalis siue supernaturalis non est liber sed necessarius, & ideo semper ad idem inclinatur, sed obedientia virtutum sensitiuarum ad intellectum non potest esse secundum inclinationem ad idem, quia quandoque secundum rectam rationem aliquid est appetendum, quandoque vero eius oppositum, ideo &c.

11 Et quoniam secundum hanc viam subtilitas non fit aliqua forma inhaerens, sicut nec impassibilitas, nihilominus tamen potest dici dos, quia dos sponse (ex qua nomen illud tractum est) secundum doctores consistit non solum in his quae sponfam ornant & circumstant quasi intrinsece, sed etiam in his quae assistunt extrinsece: ut si ad tuitionem eius daretur certa custodia militum, & sic patet aliquoties primum.

12 Quantum ad secundum, scilicet an per dotem subtilitatis possit corpus gloriosum simul esse cum alio corpore. Dicendum est quod non, siue dos subtilitatis sit aliqua qualitas naturalis superaddita, siue non, quod probatur sic: dos subtilitatis consistit in puritate operationum sensitiuarum, & in subiectione earum ad rationem, ut dictum est. Ex hoc sic arguitur: Illud quod secundum se nullam habitudinem habet ad locum nihil facit ad hoc, quod vnum corpus possit vel non possit esse cum alio in eodem loco, sed dos subtilitatis cum consistat in puritate operationum sensitiuarum & subiectione earum ad rationem, & tamen non propter hoc poterat vnum corpus esse cum alio corpore in eodem loco, quare &c. Item probatur sic: illud quod non tollit a corpore glorioso quantitatem eius, nec actum eius impedit, non tollit a corpore glorioso quin expellat aliud de loco suo, sed quaecumque qualitas naturalis seu supernaturalis non tollit a corpore glorioso suam quantitatem nec actum eius impedit, ergo subtilitas si nomen est aliquam qualitatem non tollit quin corpus gloriosum necessario expellat aliud de loco suo, & sic non poterit esse simul cum alio maior patet, quia id quod facit corpus distare ab alio corpore secundum locum vel situm est sola quantitas, unde 4. Physic. dicit Philosophus, quod si a corpore cubito circumscriberentur omnes qualitates & passionis adhuc occuparet locum, nec posset simul esse cum alio, sed necessario distaret secundum situm. Ex parte ergo quantitatis est distantia corporum quo ad locum. Quod ergo non tollit quantitatem, nec eius operationem, non tollit quin corpus vnum expellat aliud de loco suo. Minor probatur, scilicet quod nulla qualitas tollat a corpore glorioso quantitatem, nec eius actionem. De quantitate patet, quia si tolleretur, corpus maneret in diuisibile. Item non habet et qualitates sensibiles, quae requirunt quantitatem pro immediato subiecto, quae sunt absurda. Nec tollit actum eius, quia illud quod nullam habitudinem habet ad locum nisi mediante quantitate non tollit habitudinem quantitatis ad locum sed potius accipit ex ea habitudinem ad locum, sed omnis qualitas est huiusmodi, ergo &c.

13 Ad primum arg. dicendum quod actus dotis subtilitatis non erit facere quod corpus gloriosum possit esse cum alio, sed erit vel puritas operationum sensitiuarum, vel subiectio earum ad rationem, vel vtrumque simul, & ideo non erit frustra: & quod additur quod Deus potest facere quod corpus non gloriosum sit cum non glorioso, & ita per miraculum tantum est de non glorioso, sicut de glorioso, concedatur quod nulla gloria corporis si sit qualitas inhaerens potest circa hoc aliquid.

14 Ad secundum dicendum per interemptionem minoris quod in ferro ignito non sunt simul ignis & ferrum. Cuius ratio est: quia forma ignis non copatur in materia qua perficit tantam densitatem, quantum requirit forma ferri, nec forma ferri copatur raritatem qua requirit forma ignis. Quid ergo dicendum est quomodo ferrum ignitur? Dicendum videtur: quod ignitio ferri non est nisi vehemens eius alteratio a qualitatibus ignis, ratione cuius potest aliud ignire, & sic vbi ferrum est, non est ignis, sed ardor, vel cautema: si quae tamen sunt porositates in ferro, nihil prohibet

quod ibi sit ignis verus generatus, vel in materia aeris prius ibi existentis, vel in subtilibus partibus, quae resoluntur a ferro. De pane autem intincto in vino vel aqua, dicendum est quod vbi est porositas panis, ibi est solum vinum vel sola aqua, vbi autem est panis solidus nihilominus humectatus, ibi est solus panis alteratus cum qualitatibus vini vel aquae quorum substantia corrupta est, & sic nunquam sunt simul ferrum & ignis, panis & vinum.

15 Ad aliud dicendum quod corpus gloriosum non potest impediri a motu suo per aliud corpus, non propter aliam quam virtutem sibi inhaerentem, sed propter virtutem diuinam sibi ad nutum adfidentem.

QUESTIO SEXTA.

Vtrum virtute diuina corpus gloriosum possit esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso.

Deinde queritur vtrum virtute diuina corpus gloriosum possit esse cum alio corpore glorioso vel non glorioso. Et arguitur quod non: quia aequaliter videtur possibile quod idem corpus sit simul in diuersis locis circumscripitiue, & quod duo corpora sint simul in eodem loco, sed primum non potest fieri quacumque virtute, ut communiter ponitur, ergo nec secundum.

2 Item Boetius in lib. de trim. dicit, quod si animo cuncta accidentia a corporibus separemus, tamen locus est cunctis diuersus, quem vnum fingere nullo modo possumus sed illud non est possibile quacumque virtute quod non potest mente concipi: tale enim videtur implicare contradictionem, ergo videtur quod nulla virtute possunt duo corpora simul esse in eodem loco.

3 Item sicut prius arguebatur, quod praeter se habet duo accidentia eiusdem speciei ad subiectum, sic duo corpora ad locum, sed duo accidentia eiusdem speciei non possunt simul esse in eodem subiecto, ergo nec duo corpora in eodem loco. Minor probatur, quia duo accidentia eiusdem speciei vel sunt aequalis gradus, vel inaequalis, puta quia vnum est intensius altero: si sint inaequalis gradus impossibile est quod sint simul in eodem subiecto, alioquin idem subiectum posset simul esse magis album, & minus album, quod videtur implicare contradictionem: & iterum, termini motus vel mutationis & remissionis non sunt compossibiles, sed huiusmodi accidentia possunt esse termini motus vel mutationis secundum alterationem intensificationis & remissionis, quare &c. Si vero sint eiusdem gradus, idem sequitur, quia subiectum non est in potentia ad aliquam formam nisi mediante mutatione, sed subiectum habens aliquam formam non potest mutari ad consimilem eiusdem gradus priori manente: quia idem non potest simul esse tale formaliter in actu, & tale in potentia, sed illud sequeretur si subiectum habens aliquam formam posset mutari ad consimilem, ergo &c.

4 IN contrarium arguitur, quia sicut se habent duae naturae coplaetae, quarum quaelibet est nata constituere proprium suppositum ad vnitatem suppositi, sic se habent duo corpora quorum quodlibet natum est occupare locum ad vnitatem loci, sed plures tales naturae possunt esse simul in eodem supposito diuina virtute, sicut fuit in Christo, ergo si militer duo corpora possunt esse in eodem loco simul diuina virtute. Ad idem est quod dicit Damascenus in lib. 4. cap. vii. vbi dicit, quod corpus gloriosum erit spirituale quale fuit corpus domini post resurrectionem clausis ianuis pertransiens.

5 RESPONSIO. Circa istam quaest. est duplex modus dicendi. Primus est communior, & magis concors dictis diuinae scripturae quantum ad superficiem literae, & secundum quod communius exponitur, scilicet quod quaecumque plura corpora possunt esse in eodem loco simul virtute diuina, & illud probatur primo quantum ad conclusionem. Et secundum datur modus possibilitatis. Primum probatur ex multis. Primo quia Christus natus est clauso matris utero. Remansit enim virgo post partum, sed istud non potuit esse nisi corpus Christi nascendo simul esset cum corpore matris, quare &c. Secundum quia Christus ponitur surrexisse clauso sepulchro, quod similiter non potuit esse, nisi simul esset corpus Christi cum lapidibus sepulchri, & sic idem quod prius. Tertio quia Christus post resurrectionem intrauit ad discipulos ianuis clausis, ut habetur Ioan. 22. quare &c. Quarto quia corpus caeleste non potuit diuidi saltem

In d. 39. q. 1. prima pars, & q. 1. secundae pars.

quantum ad substantiam spherarum vnde dicitur Job. 3. quod celi solidissimi quasi aere fusi sunt. Si ergo corpus gloriosum non possit simul esse cum alio corpore, nunquam corpus Christi ascendisset ad caelum empyreum, nec corpora sanctorum post resurrectionem illuc ascenderent, quod est erroneum. Quinto quia corpus non impeditur esse cum alio corpore nisi ratione quantitatis, ut patet ex praecedenti quaestione, sed virtute diuina fit quod in sacramento altaris corpus Christi fit simul cum quantitate panis, ergo eadem virtute potest fieri quod esset simul cum substantia panis, & sic duo corpora essent simul.

6. Modus autem quo hoc est possibile est talis. Quantitas enim per quam corpus comparatur ad locum habet duo facere. scilicet reddere corpus quantum, & occupare locum: & primum est actus eius formalis. Secundum est actus eius quasi causae efficientis. Ex quo potest tripliciter argui. Et primo sic: sicut se habet calor ad calefaciendum, sic quantitas ad occupandum locum, sed virtute diuina potest fieri quod calor praesens calefacibili non calefaciat ipsum, ut factum fuit in fornace Babylonis respectu trium puerorum, ergo eadem virtute potest fieri quod quantitas praesens loco non occupet locum, & sic alia quantitas poterit esse cum ipsa. Secundum sic: virtute diuina potest fieri quod prius maneat a motu posteriori, quum hoc non implicet aliquam contradictionem, seu aliquam repugnantiam intellectuum, sed dare subiecto esse quantum per prius conuenit quantitati quae occupare locum, quia ille est actus formalis qui simul est cum forma in subiecto, alius autem est actus eius, ut efficientis, respectu alterius qui frequenter est posterior tempore, ergo virtute diuina potest fieri quod corpus maneat quantum, & non occupet locum, & sic idem quod prius. Tertio sic: non videtur quod duo corpora impediatur simul esse in eodem loco, nisi quia non apparet per quid distinguerentur, sed illud non impedit, quia corpora suis quantitatibus non distinguuntur per loca, quauis per distinctionem locorum appareat vel manifestetur distinctio corporum: dato etiam quod corpora distinguerentur per loca, Deus tamen potest facere se solo quicquid potest facere cum causis secundis, & ita potest distinguere corpora & distinctionem eorum seruare absque distinctione locorum, quare &c.

7. Secundus modus dicendi est huic contrarius, scilicet quod nulla virtute potest fieri quod plura corpora sint in eodem loco proprio, siue quod sint indistincta secundum situm, quod declaratur sicut acceptum fuit prius praecedente. corpus non impeditur esse in eodem loco cum alio corpore nisi ratione quantitatis, quia nihil potest prohibere quin corpus possit esse simul cum alio corpore in eodem loco, nisi illud per quod corpus unum requirit distinctum situm ab alio. Nihil enim est impedimentum identitatis nisi quod est causa diuersitatis, sed sola quantitas est illud per quod unum corpus requirit distinctum situm ab alio, ergo sola quantitas secundum naturam impedit similitudinem plurium corporum in eodem loco.

8. Hoc supposito probatur quod duo corpora ex hoc quod habent duas quantitates non possunt simul esse in eodem loco. Primo sic: non minus est necesse duo corpora distingui ab inuicem situ & positione quam duas partes eiusdem corporis, sed partes quantitativae eiusdem corporis sic necessario distinguuntur situ seu positione quod impossibile est eas simul esse similitate opposita huic distinctioni, ergo similiter duo corpora ad eam distinguuntur situ seu positione quod impossibile est ea esse simul similitate opposita illi distinctioni. Vtraque praemissarum probatur, & primo maior sic: quia actualis diuisio partium quantitatis non tribuit partibus diuisis quod possint esse plus simul quam ante diuisionem, sed una quantitas efficitur duae sola diuisione, ergo similitas quae repugnat partibus quantitatis eiusdem, repugnat quibuscumque duabus quantitatibus, & iterum duae quantitates inter se diuisae possunt vniri & fieri partes eiusdem quantitatis, sicut contrario partes vnitae possunt diuidi & fieri quantitates distinctae: propter quod omnino videtur esse idem iudicium de quantitatibus inter se diuisis, & de partibus eiusdem quantitatis, praecipue quia quaelibet pars quantitatis est quantitas. Et sic patet maior videlicet quod quae impossibilitatem habent partes eiusdem quantitatis, ut sint simul, eandem habent quae cumque corpora. Minor probatur, scilicet quod partes eiusdem

quantitatis sic distinguuntur situ seu positione quod nullo modo possunt simul esse similitate opposita tali distinctione, quia de intrinseca & essentiali ratione quantitatis sine qua non est possibile quantitate esse vel intelligi est quod habeat partem extra partem seu iuxta partem, quod vocatur ad praesens distinctio positione vel situ, quae est ordo partium in toto, quae distinctio secundum positionem & ordo repugnat similitati partis in parte, vel partis cum parte: vnde contra rationem quantitatis est quod partes eius sint simul, sed semper vna est extra aliam & non in alia, vel cum alia, alioquin duae non essent maiores vna, nec tota maius parte, quod est impossibile, & sic patet minor. Sequitur ergo conclusio principalis, scilicet duo corpora, vel duae quantitates necessarii distinguuntur situ seu positione sic quod impossibile est ea esse simul, sed necessario vnum est extra aliud & non in alio, nec cum alio positione vel situ indifferens.

9. Secundum probant idem sic, & est eadem virtus rationis cum praecedente si duo corpora possunt esse simul, ita quod quantitates eorum sint indistinctae positione, modo quo expositum est, per eandem rationem partes eiusdem quantitatis possunt super se replicari, ita ut sint indistinctae positione, nec vna sit extra aliam, & tantum poterunt replicari, ut tota replicatio fiat super vnam minimam partem, ita quod extra ea non sint aliae sed in ea vel cum ea simul. Hoc autem videtur impossibile, quia tunc maximum corpus posset contineri localiter minimo loco, videlicet a solo loco illius partis super quam esset facta replicatio, & sic maximus mons posset transire per foramen acus, & totum caelum esse posset in minima bursa saluata quantitate vtriusque montis scilicet & caeli, quod non videtur itis possibile, quare &c.

10. Tertio probant illud sic: sicut partes quantitatis successivae (ut sunt tempus & motus) habent inter se ordinem durationis, sic partes quantitatis permanentis habent inter se ordinem positionis, sed nulla virtute potest fieri quod partes quantitatis successivae ut partes temporis & motus sint simul duratione, cum de ratione earum sit prius & posterior secundum durationem, ergo similiter nulla virtute potest fieri quod partes quantitatis permanentis sint simul positione, & per consequens nec duae quantitates duorum corporum, eadem vtriusque sit idem iudicium pro eo quod quaelibet pars quantitatis est quantitas (ut dictum fuit) quare &c. Nituntur etiam isti respondere ad rationes factas in oppositum.

11. Ad primam respondent, & dicunt quod verissimum est beatam Virginem Mariam permansisse virginem in partu & post partum, sicut ante: fuit enim virgo non solum ex carnis experientiae delectationis venereae, per quam experientiam virginitas proprie amittitur, sed etiam propter integritatem membri corporalis, nec tamen propter hoc in natiuitate Christi fuerunt duo corpora simul, scilicet corpus Christi cum corpore matris, quia est alius modus possibilitatis, scilicet quod virtute diuina fuerit facta dilatio membrorum & meatuum naturalium sine interruptione, vel aliqua fractione, sicut secundum Augustinum de ciuitate Dei hoc factum fuisse in omnibus mulieribus si status innocentiae durasset, quia tunc peperissent sine dolore qui nunc est pena peccati, secundum sententiam diuinam, Gen. 3. vnde proles nata fuisse per dilationem membrorum naturalium, & non per fractionem, vel diuisionem, quae in sententibus non potest esse sine dolore. Et hanc opinionem videntur tenere Gregorius & Ambr. super illo verbo Luc. 2. omne masculinum, &c. Ibi enim dicit Gregorius sic: hoc autem legis decretum in solo incarnato Deo singulariter, & ab aliis differenter impleri videtur, ipse namque solus ineffabiliter conceptus, ac in comprehensibiliter editus virginalem vterum aperuit, non autem conubio referatur seruans & post partum mirabilem inuiolabiliter signaculum castitatis. Et Ambr. dicit idem. Non enim rursus coitus vuluae vaginalis secreta re serauit, sed immaculatum semen inuiolabiliter vtero spiritus sanctus infudit. Et subdit quod pertinet ad propositum dicens: Qui ergo vuluam sanctificauit alienam, ut nasceretur Propheta, hoc est, quod aperuit matris suae vuluam, ut immaculatus exiret.

12. Ad secundam de resurrectione Christi clauso tumulo dictum est quod in nullo textu sacrae scripturae habetur quod

quod Christus resurrexit clauso tumulo, & ideo assertio contraria non præiudicat fidei, nec scripturæ: quod si ex dictis aliquorum sanctorum habeatur quod Christus resurrexit clauso sepulchro, accipiendum est pro opinione, & si hoc dictum esset approbatum per ecclesiam, tunc respondendum est, sicut in terra solutione dicitur statim.

13 Ad tertium cum dicitur quod Christus intravit ad discipulos post resurrectionem ianuas clausas, absolute dicendum est hoc esse verum. si enim fores essent clausæ venit Iesus, sed non dicitur quod intravit per ianuas clausas: cum enim corpus gloriosum possit moveri per aerem, sicut per terram, & Christus virtute diuina potuit corpus suum ostendere & occultare prout voluit, potuit enim intrare ad discipulos per fenestras vel aliquem alium locum, & tunc primo se ostendere quando fuit coram discipulis, & sic verè venit clausis ianuis sed non per ianuas clausas, & si per ianuas intravit, potuerunt ianuas, per quas subito aperiri & subito claudiri, ita ut aperitio & clausio lateret discipulos, & quia res non dicitur fieri quando non innotescit, ideo dicuntur fuisse clausas, quia aperitio earum nulli apparuit, & hoc modo posset dici surrexisse clauso sepulchro, si illud alibi legeretur.

14 Vel posset dici quod Christus ratione qua Deus habuit in sua potestate corpus & figuram corporis sui, ita quod potuit figuram corporis murare in angustiam, & sic intrare per quamcumque rimam ianuarum eis remanentibus clausis, & quibus aliqui dicant hoc non fuisse conveniens, nullus tamen dicit quin fuerit possibile Christo in quantum Deus est, convenientius autem videtur ponere modum qui ab omnibus conceditur possibilis, quia ponere illum qui a pluribus impossibilis reputatur. Beatus etiam Aug. videtur hunc modum tenere. Potest etiam aliter responderi ad tres prædictas instantias, dicendo, quod si Deus potest facere, & facit quod idem corpus Christi sit simul in celo & in sacramento absque hoc quod sit in medio, multo fortius potest facere quod idem corpus sit successivè in locis distantibus, & non in medio: & sic potuit deus facere quod corpus Christi primo fuisset in utero matris, & postea extra absque hoc quod fuisset in medio simul cum corpore matris. Et idem potest dici de egressu corporis Christi de sepulchro clauso & de ingressu eius ad discipulos ianuis clausis, & istud est possibile Deo, quod prima facie apparet possibile, quia id quod fide tenemus de similitudine existentie realis corporis Christi in celo & in sacramento & de similitudine eiusdem in pluribus sacramentis, tunc prædictæ instantie sumptæ ex dictis scripturæ sunt clare solutæ, & omnes auctoritates sanctorum & doctorum prædicta loca scripturæ exponentium.

15 Ad quartum dicendum quod si ponatur cæli diuisibile per naturam, siue per virtutem diuinam, non oportet corpus Christi in ascensu ad cælum fuisse simul cum corporibus spherarum, sed cessit corpus corpori. Et si dicatur quod omne diuisibile est corruptibile, dicendum quod non oportet, quia diuisio non arguit corruptibilitatem illius in quibus est, sed addit facilitatem, quia corruptibile diuisum in plures partes facilius corrumpitur quia si esset integrum, quia singulæ partes minus possunt resistere corruptioni, quia totum integrum, diuisio tamen non dat eis corruptibilitatem, sed supponit: patet, quia si esset quantum thematicum certè quantumcumque diuideretur non corrumpere. Non enim corrumpitur a contrario, quia quantitas contrarium non habet, nec corruptione subiecti quia subiectum non habet, ut ponitur, nec diuisione ad minimum, quia tale quantum secundum se diuisibile est in infinitum, nec est possibile peruenire ad minimum, neque cõmunitum toto, neque separatim a toto: patet ergo quod diuisio non arguit corruptibilitatem saltem illa quæ fieret virtute diuina, nec cæli dicuntur solidissimi taliter quin possint virtute diuina diuidi, & præbere transitum corporibus gloriosis ad cælum empyreum, sed dicuntur solidissimi, quia naturaliter sunt incorruptibiles. Videtur etiam quod rationabiliter oporteat hoc ponere, quia nisi cælum sit secundum aliquid sui diuisibile, ita ut cedat corpori glorioso, necessarium est quod corpora gloriosa nunquam possint esse in celo, nisi semper sint simul cum alio corpore, quod forte reputarent aliqui fatis absurdum.

16 Ad quintum dicendum quod corpus Christi prout spectat ad genus substantie est verè in sacramento altaris, nec

illud est contra dicta, nisi ponatur quod in eodem sacramento sit quantitas corporis Christi, quia sola quantitas impedit cõexistentiam plurium corporum in eodem loco: sicut autem ostensum fuit prius non est necesse quod quantitas corporis Christi sit in hoc sacramento, nec ex vi cõuersionis ut omnes concedunt, nec ex cõcomitantia aliqua, quauis vnus ab altero non separaretur ut plenius fuit superius declaratum. Item secundum omnes corpus Christi non est in sacramento altaris quæritatiue, sed sub qualibet parte hostie, quantumcumque minima est totum corpus Christi. Vnde non potest ibi videri, nec a seipso, nec ab alio, ut declaratum fuit prius in præcedentibus, nec ut sic competebar sibi aliquis motus vel actio seu passio: quando autem querimus virtutem diuinam vnus corpus possit esse cum alio, intelligimus hoc de existentia quantitativa vtriusque corporis, videlicet vtrum duæ quantitates duorum corporum sibi in vicem quantitatiue comparatæ possint esse simul in eodem loco: sic enim videtur procedere declaratio primæ opinionis quæ dicit, quod sicut calor potest impediri ne calefaciat alterum, sic quantitas vnus corporis potest impediri ne occupet locum alterius, & ne pellat aliud corpus ex eodem loco, quia hic est effectus quantitatis posterior ea & eius diffusione. Constat etiam quod motus localis non competit nisi quanto & quantitatiue sumpto tam mobili quam medio: natiuitas autem Christi & egressus eius ex utero, & ingressus eius ad discipulos post resurrectionem, & ascensus eius in cælum fuerunt per verum motum localem, ergo competebar Christo ut quanto, non sic autem competit ei esse in sacramento, & ideo non est simile hinc & inde. Qui ergo vellet tenere viam istam, posset respondere ad rationes primæ opinionis declaratis modum quo sit possibile duo corpora quantitatiue sibi inuicem comparata simul esse.

17 Ad primam dicendum quod non est simile de calefactione respectu caloris & de occupatione loci respectu quantitates, quia per calefactionem fit aliqua natura in calefacto (scilicet calor) qui virtute diuina potest impediri ne fiat cõseruando qualitatem oppositam, propter quod calidum præsens calefactibili potest virtute diuina impediri ne calefaciat, sed ad occupare locum non sequitur aliqua natura absoluta ex præsentia locati ad locum vel eonsuerso, sed ex hoc solo occupatur locus a locato, quod locatum habet intra locum distinctionem suarum partium: cum igitur hoc sit essentielle locato prout est quantum (ut prius probatum est) impossibile est quod locatum sit in loco & non occupet locum, ac per consequens sit incommensurable alteri superoccupanti.

18 Ad secundam dicendum quod Deus potest facere quod corpus sit quantum & non occupet locum, quia potest facere corpus sine loco: sed supposito quod corpus sit localiter in loco, non potest fieri quod non occupet locum, quia occupare locum est habere in loco partes positione distantes a se inuicem, & ab omni alia quantitate, & illud non est aliquid aliud quam esse quantum (ut declaratum fuit prius) nec in proposito facit difficultatem corpus continens aliud in quo contentum dicitur esse in loco, quia si duo corpora ponerentur esse in eodem loco continente & postea corpus continens totaliter annihilaretur non propter hoc præcedentia corpora desinerent simul esse, & quauis ista similitudo non esset secundum locum, esset tamen secundum positionem partium quæ semper est incommensurable in quantitate, cum distantia partium quantitatis sit essentialiter intrinseca quantitati.

19 Ad tertiam dicendum quod deus potest seruare distinctionem partium sine distinctione locorum, quia potest facere plura corpora quorum neutrum sit in loco: non potest tamen facere quod duo quæta sint distincta & partes earum sint positione indistinctæ, cum hoc sit contra rationem intrinsecam quantitatis, & quia hoc sequeretur si ponerentur plura corpora in eodem loco, ideo illud non est possibile. Ad formam ergo rationis dicendum, quod non prohibentur esse plura corpora in eodem loco, quia locus sit causa distinctionis corporum, sed quia distinctio corporum requirit distinctam positionem eorum quam non compatitur vnitas loci: sic ergo videtur quibusdam quod duo corpora quantitatiue sumpta nulla virtute possunt esse simul in eodem loco. Si autem alterum eorum non

sup. d. 10. q. 2.

sup. d. 10. q. 2.

sup. d. 10. q. 2.

non comparatur ad aliud quantitativè, sicut est de corpore Christi in sacramento, vel alio modo Deo possibili licet nobis ignoto, tunc vni corpus posset esse cū alio simul in eodem loco, sed alterū non esset ibi localiter seu quantitativè. Vnde non est absolute & simpliciter dicendū q̄ duo corpora nullo modo possunt esse simul virtute diuina, sed solum quando sibi inuicē comparantur quantitativè & ad locum: & huic conclusioni sic intellectū nō obuiant dicta scripturæ, nec autoritates sanctorum quas vsq̄ nunc vidimus. Et si quis cōtendat oppositum esse verum, ego salua fide & veritate melius iudico alieno intellectui cedere quā cōtentionibus deferuire: & respondeo ad rationes vtriusque partis sicut communiter responderetur.

20 Ad primum dicendum est q̄ non est simile de existentia vnius corporis simul in pluribus locis, & de existentia plurium corporū in eodem loco. Primum enim implicat expressè contradictionem, quia illud quod est circumscriptivè in distantibus locis oportet q̄ sit distinctum distinctione locorum: quia quicquid est circumscriptivè in loco aliquo totū continetur ab ipso, ita q̄ nihil contenti est circumscriptivè extra continentē. Propter quod illa quæ sunt in distinctis locis circumscriptivè necessariō distincta sunt & quia est contra rationē vnius quod sit distinctum, ideo si vnum corpus esset in pluribus locis circumscriptivè, esset vnum & non vniū seu indistinctum quod implicat contradictionem, sed ponere plura corpora in eodē loco solum videtur repugnari distinctioni eorum: non repugnat autem, quia prima distinctio corporum non est per loca, sed per seipsa vel per quantitates suas, & ita virtute diuina potest conservari non obstante vnitate loci.

21 Ad secundum potest dici quod non potest per imaginationem fingi q̄ in vno loco sint plura corpora, quia imaginatio non transcendit quantum, & ideo per imaginationem semper capiuntur plura quāta, vt sic distincta, sed intellectus qui est altior imaginatione potest cōcipere quod licet quantum in se habeat partes positione distinctas, tamen comparando vnum, quantum alteri nō oportet quod sic distinguantur, adeo quod vni expellat aliud de eodem loco, vel situ, cum ille sit actus secundus quantis a quo quantitas potest virtute diuina priuari.

22 Ad tertium dicendum quod non est simile de duobus accidentibus respectu vnius subiecti, & de duobus corporibus respectu vnius loci: quia accidentia se habent informativè ad subiectum, corpora autem se habent ad locum extrinsecè. Item quauis duo accidentia absolute fortè non possint esse in eodem subiecto (vt dux albedines) tamen ab aliquibus ponitur quod duo accidentia respectiva possint esse in eodem subiecto, sicut in vno patre duæ paternitates respectu duorum filiorum nec est dubium quin in duobus subiectis sint duo accidentia relatiua per comparisonem ad vnum, sicut in duobus filiis sunt duæ filiationes per cōparationem ad vnum patrem, & illud (vt videtur) potest sufficere ad propositum, quia esse in loco dicit respectum corporis ad locum, propter quod nihil prohibet quin duo corpora simul habeant duo vbi, respectu eiusdem loci.

23 Ratio in oppositum quauis sit ad comunē conclusionem, tamen solui potest, quia non est simile de duobus completis naturis respectu vnius suppositi, & de duobus corporibus respectu vnius loci: quia natura cōstituit suppositum ratione modi essendi in se, qui cum non sit de intrinseca ratione nature potest ab ea separari, & tunc talis natura nō constituet suppositum, sed alia à qua non separabitur dictus modus, & tunc erunt plures nature in eodem supposito, sed occupare locum conuenit quantatione eius quod est de intrinseca ratione quanti, scilicet ex eo quod habet partes positione distantes, propter quod illud non potest à quanto separari, nec per consequens potest separari quod non occupet locum in quo est. Ad autoritatem Damasceni esset respondendum sicut ad dictum euangelii quod allegat.

QVÆSTIO SEPTIMA.

Vtrum corpora gloriosa ratione suæ agilitatis possint moueri in instanti de loco ad locum.

Deinde queritur de agilitate corporum gloriosorum: & queritur vtrum corpora gloriosa ratione suæ agilitatis possint moueri in instanti de loco ad locum. Et vs

detur quod sic: quia omne quod mouetur, aut mouetur in tempore, aut in instanti, sed corpora gloriosa post resurrectionem nō mouebuntur in tempore, quia tempus non erit eo quod motus cœli cessabit, ergo ille motus erit in instanti.

2 Item illud quod mouetur æquè cito ad locum propinquum & ad distantem mouetur in instanti, sed corpus gloriosum mouebitur æquè cito ad propinquum & ad distantem. Vnde Aug. dicit in quæstionibus de resurrectione, quod corpus gloriosum vtraque interualla pari celeritate pertingit, ergo &c.

3 Item Aug. dicit de ciui. Dei. 22. quod vbi cūq̄ fuerit spiritus, ibi erit & corpus, sed motus voluntatis secundum quem spiritus vult alicubi esse est in instanti, ergo & motus corporis gloriosi erit in instanti.

4 IN contrarium arguitur, quia vnum corpus non potest simul esse in pluribus locis, vt fuit dictum supra immediate, sed si motus localis corporis gloriosi esset in instanti, tunc corpus gloriosum esset simul in pluribus locis, scilicet in qualibet parte mediæ, & in termino, ergo impossibile est quod corpus gloriosum moueatur in instanti.

5 Item motus est actus imperfecti, sed beati post resurrectionem habebunt omnem perfectionem quam habere debent, etiam secundum locum: quia iuxta sua merita habebunt locum propinquorem vel minus propinquum ad Christum, ergo videtur quod omnino non mouebuntur, nec in tempore, nec in instanti.

6 RESPONSI O. Circa quæstionem istam videntur tria. Primum est, an corpora gloriosa sint futura agilia. Secundum est, an quandoq̄ moueantur de loco ad locum, & quasi modo, an motu animalis seu processiuo quo mouetur totum per partes, an alio motu quo mouetur totum secundum se. Tertium est an motus eorum possit esse in instanti, an necessariō fiat in tempore.

7 Quantum ad primum sciendum est quod in homine est duplex motus. Vnus secundum naturam elementis prædominantis quo mouetur naturaliter deorsum sicut cætera grauia. Alius est motus cuius principium est anima, & est progressiuus. Et est triplex differentia inter istos motus, vna ex parte principiorum: nam principium primi motus est merè à parte corporis, & nullo modo ex parte animæ: nam si corpus esset sine anima, nihilominus moueretur tali motu si esset sursum & non esset aliquid detinens, sed principium secundi motus est aliqua pars corporis, nō vt est merè corporis, sed vt animati, vnde talis motus non competeret corpori sine anima. Secunda differentia est: quia primus motus est ad determinatū vbi, & vniiformiter, quia sequitur formam naturalem. Secundus autem motus est ad diuersa vbi & difformiter, quia sequitur apprehensionem quæ variari potest secundum diuersa appetibilia: & ideo homo vel aliud animal potest variare motum progressiuum ad diuersa vbi, & diuersimodè tardè vel velociter. Tertia differentia est, quia homo vel aliud animal potest sistere motum progressiuum, nō propter cognitionem qua informatur imaginatiua hominis vel alterius animalis potest homo vel aliud animal suum motum sistere, sed non alium qui est ex natura elementis prædominantis: si enim homo esset sursum, nec esset retinens ipsum, necessariō caderet, nec cadēs posset sistere motum sui casus.

8 Ex hoc ad propositum, agilitas dicitur habitatem in corpore ad faciliter mouendum secundum motum localem, nō quidem secundum motum quo animal mouetur secundum naturam elementis prædominantis, quia sic corpus mortuum esset agilius quā vium, quia tanquam ponderosius citius mouetur deorsum quā corpus vium, & tamen nullus dicit corpus mortuum agile. Item agilitas videtur esse conditio mouentis seipsum: sola enim animata mouent se & solum secundum motū progressiuum, propter quod agilitas est habitas in corpore ad faciliter & promptè se mouendum motu progressiuo. Hanc autem agilitatem rationabile est ponere in corporibus beatorū: quia sicut dictum fuit prius, in beatis corpus est plenè subiectum spiritui, spiritus autem vel anima comparatur ad corpus non solum vt forma, sed etiam vt motor, & ideo debet esse ei subiectum non solum vt formali perfectioni sed vt motori: propter quod sicut corpus per impassibilitatem

quest. 5. de
ius dist.